

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының "Активтерді, шартты міндеттемелерді жіктеу және оларға қарсы провизиялар (резервтер) құру ережесін бекіту және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының "Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне өзгерістер енгізу туралы" 2005 жылғы 26 наурыздағы № 116 қаулысына өзгеріс енгізу туралы" 2006 жылғы 25 желтоқсандағы № 296 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының 2010 жылғы 30 қарашадағы № 240 қаулысы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2010 жылғы 15 ақпанда Нормативтік құқықтық кесімдерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне N 6054 болып енгізілді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2013 жылғы 27 мамырдағы № 137 қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.05.2013 № 137 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

Қолданушылардың назарына!!!

Қаулының қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз.

Екінші деңгейдегі банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің (бұдан әрі - Агенттік) **Басқармасы** **ҚАУЛЫ** **ЕТЕДІ:**

1. Агенттік Басқармасының «Активтерді, шартты міндеттемелерді жіктеу және оларға қарсы провизиялар (резервтер) құру ережесін бекіту және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының «Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне өзгерістер енгізу туралы» 2005 жылғы 26 наурыздағы № 116 қаулысына өзгеріс енгізу туралы» 2006 жылғы 25 желтоқсандағы № 296 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 4580 тіркелген) қаулысына мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Активтерді, шартты міндеттемелерді жіктеу және оларға қарсы провизиялар (резервтер) құру ережесінде:
1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Осы Ереженің мақсаты үшін мынадай түсініктер мен ұғымдар п а й д а л а н ы л а д ы :

1) айналым капиталы бойынша кредит – ұзақ мерзімді активтерді (инвестициялар және негізгі қаражат) шегергендегі активтерден аспайтын мөлшерде ұйымның ағымдағы қызметін қаржыландыру үшін берілетін кредит;

2) активтер – барлық жеке және заңды тұлғаларға, оның ішінде банктерге қ о й ы л а т ы н т а л а п т а р ;

3) активті (шартты міндеттемені) қарсы жіктеу – провизияларды (резервтерді) оған қарсы аяғына дейін тиісінше құра және (немесе) тарата отырып, осының алдында жіктелген активті (шартты міндеттемені) жіктеу;

4) бірыңғай кредиттер портфелі – кредиттік тәуекелге ұқсас сипаттамасы бар және осы Ереженің 5-тарауының талаптарына және банктің басқарушы органы бекіткен банктің ішкі ережелеріне сәйкес келетін кредиттер тобы;

5) инвестициялық заем (кредит) – мынадай талаптарға сәйкес келетін заем (к р е д и т) :

заем (кредит) мерзімі бес және одан артық жылға жасалады;
заем (кредит) шартының талаптары бойынша мерзімінен бұрын толық өтеуге тыйым салынған. Заемды ішінара өтеу заемшының бизнес-жоспарында көзделген мерзімде және тәртіппен жүзеге асырылуы мүмкін;

заем (кредит) материалдық өндірісті, өндірістік және көлік инфрақұрылымын құруға, кеңейтуге және модернизациялауға бағытталған кешенді іс-шараларды іске асыруды қарастыратын оның бизнес-жоспарына сәйкес заңды тұлғаға б е р і л е д і ;

6) кредит (заем) – банктің заем, лизинг, факторинг, форфейтинг операцияларын, сондай-ақ вексельді есепке алуды жүзеге асыруы (банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар үшін кредит деп банктік заем операцияларын жүзеге асыру түсіндіріледі);

7) қамтамасыз ету құны – ағымдағы сәтке нарықтық құннан, яғни оны өткізу (с а т у) мүмкіндігін ескергендегі әділ құнынан анықталатын кепілді қамтамасыз ету қ ұ н ы ;

8) провизиялар (резервтер) – нақты активтің құнын жоғалтуға душар болуын тану, ал шартты міндеттеме жағдайында - банктің өз міндеттемелерін орындау мүмкіндігі немесе активтердің (шартты міндеттемелердің) жиынтығы бойынша ш ы ғ ы н ғ а д у ш а р б о л у ы н т а н у ;

9) секьюритизлендірілген активтер – «Секьюритизлендіру туралы» Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 20 ақпандағы Заңына сәйкес бөлінген активтер;

10) тең заемшы – заемшымен бірге заем (кредит) шартына қол қоятын және заем (кредит) шарты бойынша алынған ақшаны қайтару және алынған заемды (кредитті), оның ішінде заем (кредит) бойынша сыйақы мен басқа төлемдерді толық төлеу бойынша міндеттемелерді орындауға ортақ жауапты ретіндегі жеке немесе заңды тұлға;

11) шартты міндеттеме – бұл: банктің толық бақылауында болмайтын алдағы бір немесе бірнеше белгісіз оқиғалардың пайда болуы (пайда болмауы) кезінде ғана тану мүмкін болатын міндеттеме;

үшінші тұлғаның пайдасы үшін және шарт талаптары негізінде пайда болған клиенттің кредиттік тәуекелдеріне жауап беретін банк қабылдаған міндеттеме.»;

9-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«9. Осы Ереженің 8-тармағының талаптарын ескеріп, банктің бағалы қағаздар портфеліндегі бағалы қағаздар мына жағдайлардан басқа жағдайда жіктелуге жатады:

«BBB-»-тан төмен емес (Standard & Poor's және «Fitch» рейтинг агенттіктерінің жіктелімі бойынша) немесе «Ba3»-тен төмен емес («Moody's Investors Service» рейтинг агенттігінің жіктелімі бойынша) рейтингі бар шетел эмитенттерінің борыштық бағалы қағаздары;

«BB-»-тан төмен емес (Standard & Poor's және «Fitch» рейтинг агенттіктерінің жіктелімі бойынша) немесе «Ba3»-тен төмен емес («Moody's Investors Service» рейтинг агенттігінің жіктелімі бойынша) рейтингі не жоғарыда аталған рейтинг агенттіктерінің ұлттық шәкілі бойынша «kzBBB»-дан төмен емес рейтингтік бағасы бар Қазақстан Республикасы эмитенттерінің борыштық бағалы қағаздары;

«Standard & Poor`s агенттігінің «BBB-»-тан төмен емес халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor`s агенттігінің ұлттық шәкілі бойынша «kzAAA»-дан төмен емес рейтингтік бағасы немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұлттық шәкілі бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар эмитенттердің акциялары;

арнайы мақсаттағы банктің еншілес ұйымдарының банк кепілдік беретін және банктің бухгалтерлік балансында есепке алынатын сомалары бөлігіндегі борыштық бағалы қағаздары.»;

15-тармақтағы «бағалы қағаздарды,» деген сөздер алынып тасталсын; мынадай мазмұндағы 18-1-тармақпен толықтырылсын:

«18-1. Бағалы қағаздарды жіктеу осы Ереженің 2 және 7-2-тарауларында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, осы Ереженің 5-қосымшасында көрсетілген критерийлерге сәйкес жүзеге асырылады.»;

19-тармақтың төртінші бөлігіндегі «тұрғын үй заемдарына» деген сөздер «

тұрғын үй заемдарына таралмайды. Осы тармақтың «қаржылық ахуал» критерийі бөлігіндегі талабы» деген сөздермен ауыстырылсын;

28-тармақ мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

«Осы тармақтың талабы 2012 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылады.»;

28-1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«28-1. Осы Ереженің 2, 3, 4-қосымшаларына сәйкес анықталған, тиісінше валюталық түсімі, жалақысы жоқ заемшыларға шетел валютасында берілген және (немесе) олардың валюталық тәуекелдері заемшы тарапынан тиісінше хеджирлеу құралдарымен жабылмаған кредиттерді, сондай-ақ кредиттердің талаптары заемшылар үшін валюталық тәуекелдің болуын көздейтін кредиттерді жіктеу санаты бір санатқа төмендетіледі және олар: 2010 жылғы 1 қаңтардан бастап кемінде 5 (бес) пайыз провизиялардың қалыптасуымен «күмәнді 1 санаттан», 2010 жылғы 1 шілдеден бастап кемінде 10 (он) пайыз провизиялардың қалыптасуымен «күмәнді 2 санаттан», 2011 жылғы 1 қаңтардан бастап кемінде 20 (жиырма) пайыз провизиялардың қалыптасуымен «күмәнді 3 санаттан» жоғары болмауы тиіс (осы тармақ 2009 жылғы 1 қыркүйектен бастап берілген кредиттерге ғана таралады).

2009 жылғы 1 қыркүйекке дейін берілген кредиттер осы Ереженің 28-тармағына сәйкес жіктеледі.

2009 жылғы 1 қыркүйектен кейін берілген кредиттер, оның ішінде кредиттік желілер аясында 2009 жылғы 1 қыркүйекке дейін мақұлданған кредиттер, сондай-ақ оларды есепке алу тәртібі берешек қалдығының сомасын және заем берілген күнді анықтауға мүмкіндік бермейтін кредиттер осы тармақтың бірінші бөлігінің талаптарына сәйкес жіктеледі.»;

мынадай мазмұндағы 28-2-тармақпен толықтырылсын:

«28-2. Тиісінше валюталық түсімі, жалақысы жоқ заемшыларға шетел валютасында берілген және (немесе) олардың валюталық тәуекелдері заемшы тарапынан тиісінше хеджирлеу құралдарымен жабылмаған кредиттерді, сондай-ақ кредиттердің талаптары заемшылар үшін валюталық тәуекелдің болуын көздейтін кредиттерді жіктеу санаты 2012 жылғы 1 қаңтардан бастап кемінде 20 (жиырма) пайыз провизиялардың қалыптасуымен «күмәнді 3 санаттан жоғары болмауы тиіс.»;

30-тармақтың екінші бөлігіндегі «оның қаржылық жағдайы мониторингін жүргізеді» деген сөздер «осы Ереженің 2-қосымшасына сәйкес аталған активті жіктейді, сондай-ақ депозит орналастырылған не корреспонденттік шот ашылған банктің қаржылық жағдайына мониторинг жүргізеді» деген сөздермен ауыстырылсын;

32-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«32. Бір заемшыға тәуекелді бағалау күнінде негізгі борыш қалдығының

жиынтық мөлшері банктерге арналған пруденциалдық нормативтер есебінің әдістемесі бойынша уәкілетті органның талаптарына сәйкес есептелген банктің меншікті капиталы шамасының 0,02 пайызынан аспайтын кредиттері бірыңғай кредиттер портфеліне енгізіледі.»;

36-1-тармақтағы «берешек» деген сөз «негізгі борыш» деген сөздермен ауыстырылсын;

37-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«37. Бір заемшыға тәуекелді бағалау күнінде негізгі борыш қалдығының жиынтық мөлшері банктің меншікті капиталы шамасының 0,02 пайызынан асатын кредиттері мен мөлшері банктің меншікті капиталы шамасының 0,02 пайызы шегінде болатын және банктің бірыңғай кредиттер портфеліне енгізбеген кредиттері тиісінше осы Ереженің 2-қосымшасына және (немесе) 4-қосымшасына сәйкес жіктеледі.»;

мынадай мазмұндағы 5-1-тараумен толықтырылсын:

«5-1-тарау. «Стресті активтер қоры» акционерлік қоғамымен секьюритилендіру мәмілелері бойынша секьюритилендірілген кредиттерді жіктеу ерекшеліктері

41-1. Екінші деңгейдегі банктердің күмәнді және үмітсіз талаптарын иелену мақсатында «Стресті активтер қоры» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Қор) құрған арнайы қаржы компаниясымен (бұдан әрі – АҚК) бірге провизиялардың есебі және секьюритилендіру мәмілелері бойынша секьюритилендірілген кредиттерді жіктеу осы тарауға сәйкес мынадай талаптарды бір мезгілде орындаған кезде жүзеге асырылады:

1) секьюритилендіру объектілері Алматы және Астана қалаларындағы жеке құрылыс объектілерін қоспағанда, жер учаскесін кейіннен құрылыс салу, сондай-ақ жер учаскесінде тікелей жылжымайтын мүлік құрылысын салу үшін дамыту (әзірлеу) мақсатында қандай да бір жобаны қаржыландыруға пайдаланылатын заемдарды білдіретін банктік заемдар бойынша талаптардың біртектес құқықтары болып табылады.

Жер учаскесін дамытуға арналған заемдарға жер учаскесін сатып алуға, коммуникация құралдарын белгілейтін тізбені, кейіннен коммерциялық және тұрғын үй объектілерінің құрылысына қажетті объектілер мен шығындарды, құрылыс мерзімі мен шығыстар сметасын қамтитын аумақты дамыту жоспарын қаржыландыруға бағытталған кредиттер жатады.

Жылжымайтын мүлік құрылысына арналған заемдарға жер учаскесін сатып алуға, құрылыс және жоспарда көзделген барлық қажетті инфрақұрылыммен бірге тікелей коммерциялық немесе жылжымайтын тұрғын үй объектілерінің

құрылысы үшін жер учаскесін дамытуды және әзірлеуді қаржыландыруға бағытталған кредиттер жатады;

2) осы тармақтың 1) тармақшасында көрсетілген банктік заемның заемшылары заңды тұлғалар болып табылады;

3) осы тармақтың 1) тармақшасында көрсетілген банктік заемның қамтамасыз етілуі жер болып табылады;

4) жер учаскесінде құрылыс салу, оның ішінде жерді дамыту, коммуникация (электр жарығы, жылыту, кәріз, байланыс, көше, жол) құралдарын дайындау және орнату, сондай-ақ жылжымайтын мүлік объектісінің құрылысы бойынша жоспардың болуы. Жоспарды іске асыру белгіленген мерзімдерге сәйкес қатаң түрде жүзеге асырылады, нақты шығыстар сметасы банк, заемшы, АҚК мен Алматы және Астана қалаларының тиісті жергілікті атқарушы органдары арасында келісілген жоспарда көрсетілген есептік деректерден аспайды;

5) құрылыс бойынша шығыстарды бағалау және жер учаскесі мен тәуелсіз бағалаушы жүзеге асырған құрылыс аяқталғаннан кейінгі жылжымайтын мүлік объектісіне баға берудің болуы;

6) секьюритилендірілген кредиттерді өтеу жылжымайтын мүлік объектілерін сату немесе коммерциялық пайдалану нәтижесінде не банктің кредиттерді қайтадан сатып алуы кезінде, ал бағалы қағаздарды олардың айналыс мерзімінің аяқталуы бойынша жер учаскелерін дамыту немесе жылжымайтын мүлік объектілерінің құрылысын салу жоспарларын аяқтағаннан кейін көзделеді. Бұл ретте, екінші деңгейдегі банктер кредиттерді қайтадан сатып алған жағдайда осы тарауды ескерместен, сондай-ақ осы тармақтың 10) тармақшасында көрсетілген кредиттерді өтеу мерзімдерінің және талаптарының өзгеруінен туған мерзімін ұзартуды ескерместен, осындай кредиттер осы Ережеге сәйкес жіктеледі;

7) екінші деңгейдегі банктің, Қордың және Алматы, Астана қалаларының жергілікті атқарушы органдарының қатысуымен құрылған бірлескен жұмыс тобы қаланы дамыту жоспарына жерді (қала маңын) кіргізуді (аймаққа бөлуді) растайды;

8) екінші деңгейдегі банк (оригинатор) секьюритилендірілген кредиттерді кредиттік тәуекелді бермей сатады;

9) екінші деңгейдегі банк кредиттерді өтеу шараларын қосқанда, секьюритилендірілген кредиттер портфелін басқаруды жүзеге асырады;

10) секьюритилендірілген кредиттер бойынша кредиттік тәуекелді азайтудың төменде көрсетілген талаптарының кемінде екеуінің бір уақытта орындалуы:

кредиттің жалпы мерзімін 5 (бес) жылға ұзарту арқылы заемшының ауыртпалығын азайту;

сыйақы ставкасын азайту, оның ішінде ертеректе есептелген немесе капиталдандырылған, бірақ төленбеген сыйақы ставкасын толық немесе ішінара

азайту арқылы заемшының ауыртпалығын төмендету;
борыштың бір бөлігін заемшылардың акцияларына (капиталындағы қатысу үлесіне) айырбастау, екінші деңгейдегі банктердің есептелген тұрақсыздық айыбының (айыппұлдар мен өсімпұлдардың) есебіне жатқызу ықтималы, ал кейбір жағдайларда екінші деңгейдегі банктің ұйғаруымен осындай кредиттер бойынша провизиялар деңгейін екінші деңгейдегі банктер қалыптастырған сома шегінде заемшылар міндеттемелерінің бөлігін есептен шығару арқылы заемшының ауыртпалығын төмендету;

11) жобаны іске асыру шамасы бойынша аяқталмаған құрылыс түріндегі жылжитын мүлік, ал құрылыс аяқталған кезде пайдалануға берілген жылжымайтын мүлік объектісі екінші деңгейдегі банкке секьюритилендірілген кредит бойынша кепілге беріледі.

41-2. Мониторинг, кредиттерді мақсатты пайдаланудың осы тараудың талаптарына сәйкес келуін анықтау әдістемесі, осындай кредиттерге қарсы провизияларды (резервтерді) жіктеу (қарсы жіктеу) және қалыптастыру (тарату) рәсімі екінші деңгейдегі банктің ішкі кредиттік саясаты бойынша ашылады.

Осы кредиттердің мониторингі тоқсан сайынғы негізде екінші деңгейдегі банк пен АҚК арасында жасалған кредиттік портфельді сенімгерлік басқару шартына сәйкес жүзеге асырылады. АҚК-мен секьюритилендіру мәмілелері бойынша секьюритилендірілген кредиттер портфелі жөніндегі мониторинг жасалғаннан кейін екінші деңгейдегі банк нәтижелерін кейіннен Қорға беретін мониторингтің қорытынды есебін дайындайды.

Қор екінші деңгейдегі банктердің мониторингі жөніндегі жинақталған мәліметтерді уәкілетті органға тоқсан сайын жібереді.

Қор жер учаскесінде құрылыс салу, оның ішінде жерді дамыту, яғни коммуникация (электр жарығы, жылыту, кәріз, байланыс, көше, жол) құралдарын дайындау және орнату, сондай-ақ жылжымайтын мүлік объектісінің құрылысы бойынша жоспарды іске асыру мониторингін өткізуді қамтамасыз етеді.

Қор секьюритилендірілген кредиттердің сапасын бағалау және осындай кредиттер сапасын жақсарту бойынша шаралар кешенін қабылдау мақсатында м о н и т о р и н г жү р г і з е д і .

Екінші деңгейдегі банк тоқсан сайынғы негізде Қормен секьюритилендіру мәмілелері бойынша секьюритилендірілген кредиттер портфелі жөніндегі кредиттік досъеге құжаттамалық түрде ресімдеп, мыналарды:

портфельге жасалынған талдау мен оның нәтижелері, оның ішінде құрылыстың аяқталуын ескере отырып есептелген жер учаскесін және (немесе) жылжымайтын мүлік объектісінің құрылысын дамыту жоспарын уақтылы іске а с ы р у т у р а л ы а қ п а р а т т ы ;

осы Ереженің 41-1-тармағында белгіленген бірыңғайлық критерийлеріне

сәйкес келмейтін кредиттер туралы мәліметтерді; екінші деңгейдегі банктердің секьюритилендірілген кредиттер портфелі бойынша кредиттік тәуекелдің мөлшері туралы қорытындыларын; провизиялардың (резервтердің) есебі туралы ақпаратты енгізеді.

41-3. Екінші деңгейдегі банктер АҚК-мен секьюритилендіру мәмілелері бойынша секьюритилендірілген кредиттер портфелі провизияларының (резервтерінің) сомасын осы тарауда белгіленген барлық талаптарды сақтай отырып, секьюритилендірілген бірыңғай кредиттер портфелі көлемінің мынадай мөлшерінен:

2009 жылғы 31 желтоқсаннан бастап – 20 пайыздан;

2010 жылғы 31 желтоқсанға дейін – 31 пайыздан;

2011 жылғы 31 желтоқсанға дейін – 42 пайыздан;

2012 жылғы 31 желтоқсанға дейін – 53 пайыздан;

2013 жылғы 31 желтоқсанға дейін – 64 пайыздан;

2014 жылғы 31 желтоқсанға дейін – 75 пайыздан кем емес;

2015 жылғы 1 қаңтардан кейін – осы Ережеде белгіленген кредиттерді жіктеудің стандартты тәртібінде есептейді.

41-4. Бірыңғайлылық белгілерін, сондай-ақ осы Ереженің 41-1 және 41-2-тармақтарында белгіленген талаптарды сақтамаған жағдайда жер учаскесін және жылжымайтын мүлік құрылысын дамытуға берілетін заемдар АҚК-мен секьюритилендіру мәмілелері бойынша секьюритилендірілген кредиттер портфелінен шығарылады да, одан кейін осы тарауды ескерместен, сондай-ақ осы Ереженің 41-1-тармағының 10) тармақшасында көрсетілген кредиттерді өтеу мерзімдерінің және талаптарының өзгеруінен туған мерзімін ұзартуды ескерместен, осы Ережеге сәйкес жіктеледі.»;
мынадай мазмұндағы 7-2-тараумен толықтырылсын:

«7-2-тарау. Бағалы қағаздарды жіктеу ерекшеліктері

49-3. Құнсыздануға арналған тестілерге осы Ереженің 9 және 10-тармақтарында көрсетілген бағалы қағаздарды және пайда мен шығын арқылы әділ құны ескерілген бағалы қағаздарды қоспағанда, банктің бағалы қағаздар портфеліндегі бағалы қағаздары жатады.

Пайда мен шығын арқылы әділ құны ескерілген бағалы қағаздар бойынша банктер осы Ереженің 49-4, 49-5 және 49-6-тармақтарында белгіленген талаптарға сәйкес есептелген мөлшерде құнының азаюын жүргізуі тиіс.

49-4. Бағалы қағаздардың құнсыздануына (құнының азаюы кезінде) арналған тестімен мынадай құнсыздануын тану критерийлері айқындалады:

1) эмитенттің қаржылық ахуалы;

- 2) кез келген төлемді өтеу мерзімін ұзарту;
- 3) кепілдіктің болуы;
- 4) белсенді нарықтың болуы;
- 5) эмитент рейтингінің болуы;

6) Қазақстан Республикасының аумағында қызметін жүзеге асыратын қор биржасының тізіміне Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының «Қор биржасында айналымына жіберілетін (жіберілген) эмитенттерге және олардың бағалы қағаздарына талаптары, және де қор биржасы тізімінің бөлек санаттары туралы» 2008 жылғы 26 мамырдағы № 77 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5251 тіркелген) қаулысында белгіленген қор биржасы тізімінің санаттары бойынша енгізу;

- 7) бағалы қағаздар рейтингінің болуы;
- 8) өзге де критерийлер.

Акциялардың құнсыздануына (құнының азаюы кезінде) жүргізілетін тест кезінде осы тармақтың 1), 4), 5), 6) және 8) тармақшаларында көрсетілген критерийлер қолданылады.

Борыштық бағалы қағаздардың құнсыздануына (құнының азаюы кезінде) жүргізілетін тест кезінде осы тармақтың 4), 5) және 6) тармақшаларында көрсетілген критерийлер қолданылады.

Әрбір критерий бойынша осы Ереженің 5-қосымшасына сәйкес балл беріледі. Балл сомалары бағалы қағаздардың жіктелген санатын анықтау кезінде пайдаланылады. Актив бойынша жиналған баллдардың санына қарай оны жіктеу санаты және осы Ереженің 1-қосымшасының 6-кестесіне сәйкес қажетті провизиялар (резервтер) (кері түзету) мөлшері белгіленеді.

49-5. Эмитенттің қаржылық ахуалы банкті басқару органы бекіткен, осы Ереженің талаптарын ескере отырып, банктің ішкі ережелерінің ажырамас толықтыруы болып табылатын әдістемеге (әдістемелерге) (бұдан әрі – Бағалы қағаздар жөніндегі әдістеме) сәйкес бағаланады және қаржылық ахуалды бағалау тәртібін, әдісін, тәсілдерін, қажетті құжаттардың тізбесін және эмитенттің қаржылық ахуалын айқындауға мүмкіндік беретін өзге де ақпаратты қамтиды.

Бағалы қағаздар жөніндегі әдістемеді эмитенттің қаржылық ахуалын сипаттайтын мынадай негізгі көрсеткіштер болуы тиіс:

- 1) төлем қабілеттілігі Бағалы қағаздар жөніндегі әдістемеді белгіленген тиісті коэффициенттер жиынтығынан шыға отырып есептелген өз міндеттемелері бойынша эмитенттің қызмет көрсету қабілетін ашады;

- 2) қаржылық тұрақтылығы Бағалы қағаздар жөніндегі әдістемеді белгіленген тиісті коэффициенттер жиынтығынан шыға отырып есептелген капитал құрылымын, кірістілік деңгейін (соңғы күнтізбелік жылдың динамикасы

бойынша), рентабельділігін (динамикасы бойынша) ашады;

3) эмитенттің өзінің қаржылық ахуалын жақсарту үшін қабылдайтын шаралары .

49-6. Эмитенттің қаржылық ахуалы былай жіктеледі:

1) тұрақты - эмитенттің қаржылық ахуалы тұрақты: эмитент төлеуге қабілетті;

коэффициенттер мәні Бағалы қағаздар жөніндегі әдістемеге сәйкес жалпыға ортақ нормалар шегінде есептелген;

бизнестің дамуына жағымды нарықтық жағдайлары, сондай-ақ нарықта жақсы бәсекелестік позициясы бар;

ресурстарға және капитал нарығына еркін қол жетімділігі бар, бағалы қағаздар шығарылымының мерзімі кезінде эмитенттің қаржылық ахуалын барынша нашарлатуға қабілетті ішкі және сыртқы факторлар анықталмаған;

эмитенттің өз міндеттемесі бойынша есеп айырысуға мүмкіндігінің болуы күмән туғызбайды ;

эмитенттің активтері мен міндеттемелері мерзімдері бойынша шамалас;

2) қанағаттанарлық – осы санаттағы эмитенттің қаржылық ахуалы «тұрақты» сипаттамасына жақын, алайда, оның осы деңгейде ұзақ уақыт бойына ұстап тұру ықтималдылығы төмен болып табылады;

3) тұрақсыз - эмитент өз міндеттемелері бойынша мынадай факторлардың салдарынан есеп айырыса алмайды деген белгілі бір ықтималдық бар:

эмитенттің қаржылық ахуалының үнемі және елеулі нашарлау белгілері бар (эмитент қабылдаған шаралардың қаржылық ахуалды тұрақтандыру үшін тиімді болатыны сенім туғызбайды);

төтенше жағдайлар, сондай-ақ эмитентке материалдық залал келтірген, бірақ оның қызметін тоқтатуға әкелмеген өзге де жағдайлар орын алған;

4) өте қиын - эмитенттің қаржылық ахуалының тұрақты түрде нашарлауы мынадай жоғарғы деңгейге жетті:

эмитенттің төлемге қабілетсіздігі, қайта құрылымдау, банкроттық немесе қайта ұйымдастыру ықтималы;

шарт талаптарын бұзуы (пайыз төлемін немесе негізгі борыш сомасын төлемеу немесе мерзімдерін кешіктіру);

қағаз ұстаушылардың эмитентке басқа жағдайларда берілмейтін жеңілдік беруі ;

эмитентке материалдық залал келтірген және (немесе) оған өз қызметін жалғастыруға мүмкіндік бермейтін төтенше жағдайлардың орын алуы.

Барлық жоғарыда санамаланған жағдайларды басқа да қол жетімді деректермен бірге қарастырған жөн.»;

50-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«50. Банктер осы Ережеге сәйкес барлық қажетті провизиялар (резервтер) мөлшерін есептейді және оны толық көлемде уәкілетті органға ұсынатын тиісті реттеушілік есептілікте көрсетеді.»;

мынадай мазмұндағы 51-1-тармақпен толықтырылсын:

«51-1. Бағалы қағаздар бойынша провизиялар (кері түзету) қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына сәйкес анықталған бағалы қағаздардың баланстық құны бойынша есептеледі.»;

56-тармақ алынып тасталсын;

Ереженің 1-қосымшасының 6-кестесінің реттік нөмірі 2-бағанасы мынадай редакцияда жазылсын:

«

Ережеге сәйкес баланстық құннан провизиялардың (кері түзетудің) мөлшері (пайызбен)
2
15
30
45
60
75
100

» ;

Ереженің 2-қосымшасының 1-кестесінде:

1) тармақшасының «Жіктелетін актив бойынша кез келген төлемдерді өтеу мерзімінің кешігуі» атты реттік нөмірі 2-жолының үшінші бағанындағы

салымдар (депозиттер), бағалы қағаздар және шартты міндеттемелер бойынша

«, бағалы қағаздар» деген сөздер алынып тасталсын;

Кестені толтыру бойынша ережеде:

3-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Дебиторлық берешекті жіктеу кезінде осы кестенің 1, 2 және 5-тармақтарында көзделген критерийлер пайдаланылады.

Осы кестенің 1-тармағында көзделген дебиторлық берешекке қатысты критерий, егер бір дебиторға есептегі берешек банктің меншікті капиталының 5 пайызынан астамын құраған жағдайда пайдаланылады.»;

5-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

« 5 . Е г е р :

1) заемшы (борышкер, тең заемшы) оффшорлық аймақта тіркелген тұлға б о л ы п т а б ы л с а ;

2) заемшының (борышкердің, тең заемшының) дауыс беретін акцияларының

немесе жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің елу және одан астам пайызы тікелей оффшорлық аймақта тіркелген тұлғаларға тәуелді болса;

3) оффшорлық аймақта тіркелген өзге тұлғалар заемшының (борышкердің, тең заемшының) шешімін шарт күшімен немесе өзге де тәсілмен анықтаса, онда осы кестенің 5-тармағы қолданылмайды.

Оффшорлық аймақтардың тізбесі Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының «Банктік және сақтандыру қызметінің, бағалы қағаздар рыногының кәсіби қатысушылары қызметінің және бағалы қағаздар рыногында лицензияланатын басқа да қызмет түрлерінің, жинақтаушы зейнетақы қорлары мен акционерлік инвестициялық қорлар қызметінің мақсаттары үшін оффшорлық аймақтардың тізбесін бекіту туралы» 2008 жылғы 2 қазандағы № 145 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5371 тіркелген) қаулысымен бекітілді.

Активті жіктеу санаты осы активті осы қосымшаның 1-кестесінде көрсетілген критерийлер бойынша бағалау нәтижелері бойынша анықталады. Актив бойынша жиналған баллдардың санына қарай оны жіктеу санаты және осы қосымшаның 2-кестесіне сәйкес қажетті провизиялар (резервтер) мөлшері белгіленеді.» ;

6-тармақтың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Әдістемені банк осы Ереженің талаптарын есепке ала отырып өз бетінше әзірлейді және қаржылық ахуалды бағалау тәртібін, әдісін, жиілігін (шағын кәсіпкерлік субъектілеріне және кәсіпкерлік қызметпен айналыспайтын жеке тұлғаларға берілетін заемдарды қоспағанда, әдетте тоқсанына кемінде бір рет, өйткені шағын кәсіпкерлік субъектілері және кәсіпкерлік қызметпен айналыспайтын жеке тұлғалар бойынша уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген тәртіпте кредиттеу жөніндегі құжаттаманы жүргізу талаптарына сәйкес мониторинг өткізудің басқа кезеңділігі енгізілген), бағалау тәсілдерін, қажетті құжаттардың тізбесін және заемшының (борышкердің , тең заемшының) қаржылық ахуалын айқындауға мүмкіндік беретін өзге де а қ п а р а т т ы қ а м т у ы т и і с .» ;

7 - т а р м а қ т а :

б і р і н ш і б ө л і г і н д е :

2) тармақша «мүмкіндігі күмән туғызбайды;» деген сөздерден кейін « тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде» деген с ө з д е р м е н т о л ы қ т ы р ы л с ы н ;

3) т а р м а қ ш а д а :

бірінші абзац «факторлар» деген сөзден кейін «ішінен біреуі» деген сөздермен толықтырылсын;

сегізінші абзацтағы «жыл сайынғы» деген сөздер алынып тасталсын;

тоғызыншы абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде екі мерзімін ұзарту бар;»;

4) тармақшада:

бесінші және алтыншы абзацтардағы «жыл сайынғы» деген сөздер алынып тасталсын;

жетінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде үш мерзімін ұзарту бар;»;

5) тармақшада:

бірінші абзац «факторлар» деген сөзден кейін «ішінен біреуі» деген сөздермен толықтырылсын;

тоғызыншы абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«кредиттеудің барлық мерзімі ішінде төрт және одан астам мерзімін ұзарту бар.»;

үшінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«Кредитті жіктеу санаты кредит:

оффшорлық аймақта тіркелген заемшыға (борышкерге, тең заемшыға) берілсе не заемшының (борышкердің, тең заемшының) дауыс беретін акцияларының немесе жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің елу және одан астам пайызы тікелей оффшорлық аймақта тіркелген тұлғаларға тәуелді болса;

оффшорлық аймақта тіркелген өзге тұлғалар шарт күшімен немесе өзге де тәсілмен шешімін анықтайтын заемшыға (борышкерге, тең заемшыға) берілген жағдайда, басынан бастап «үмітсіз» деп анықталады.»;

мынадай мазмұндағы төртінші және бесінші бөліктермен толықтырылсын:

«2010 жылғы 1 қаңтарға дейін берілген кредиттер бойынша, осы тармақтың үшінші бөлігінің талабы 2010 жылғы 1 сәуірден бастап қолданылады.

2010 жылғы 1 қаңтардан бастап берілуі жүзеге асырылған кредиттерге, оның ішінде 2010 жылғы 1 қаңтарға дейін мақұлданған кредиттік желілердің аясында берілген кредиттерге осы тармақтың үшінші бөлігінің талабы 2010 жылғы 1

қаңтардан бастап қолданылады.»;

8 - тармақта :

бірінші бөлігінде :

бірінші абзацтағы «және (немесе) еңбек қызметінің орнын өзгерту» деген сөздер алынып тасталсын ;

1) тармақшаның екінші абзацындағы «төлем қабілеттілігін бағалау» деген сөздер «қаржылық ахуалын бағалау» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) тармақшада :

екінші абзацтағы «төлем қабілеттілігін бағалау» деген сөздер «қаржылық ахуалын бағалау» деген сөздермен ауыстырылсын;

он бірінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде бір мерзімін ұзарту бар ; » ;

3) тармақшада :

екінші абзацтағы «төлем қабілеттілігін бағалау» деген сөздер «қаржылық ахуалын бағалау» деген сөздермен ауыстырылсын;

он бірінші абзацтағы «жыл сайынғы» деген сөздер алынып тасталсын;

он екінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде екі мерзімін ұзарту бар ; » ;

4) тармақшада :

екінші абзацтағы «төлем қабілеттілігін бағалау» деген сөздер «қаржылық ахуалын бағалау» деген сөздермен ауыстырылсын;

тоғызыншы абзацтағы «жыл сайынғы» деген сөздер алынып тасталсын;

оныншы абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде үш мерзімін ұзарту бар ; » ;

5) тармақшада :

екінші абзацтағы «төлем қабілеттілігін бағалау» деген сөздер «қаржылық ахуалын бағалау» деген сөздермен ауыстырылсын;

жетінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:
«кредиттеудің барлық мерзімі ішінде төрт және одан астам мерзімін ұзарту
б а р . » ;

үшінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:
«Отыз күнтізбелік күннен астам мерзімі өткен борыш пайда болған сайын
заемшының (тең заемшының) қаржылық ахуалын бағалау жүзеге асырылады.
Осы жағдайда заемшының (тең заемшының) қаржылық ахуалын бағалау бұдан
кейін ай сайынғы негізде мерзімі өткен берешек толық өтелгенге дейін жүзеге
а с ы р ы л а д ы . » ;

9 - т а р м а қ т а :

б і р і н ш і б ө л і г і н д е :

1) т а р м а қ ш а д а :

екінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:
«Қазақстан Республикасы Үкіметінің, ұлттық басқарушы холдингтің
кепілдіктері (кепілдемелері);»;

бесінші абзацтағы ««А-» тобынан» деген сөздер ««BBB-» рейтингінен» деген
с ө з д е р м е н а у ы с т ы р ы л с ы н ;

алтыншы абзацтағы «кредитор банк депозитіндегі ақша кепілі;» деген сөздер
а л ы н ы п т а с т а л с ы н ;

он бірінші абзацтағы ««А-» тобынан» деген сөздер ««BBB-» рейтингінен»
д е г е н с ө з д е р м е н а у ы с т ы р ы л с ы н ;

мынадай мазмұндағы он төртінші және он бесінші абзацтармен
т о л ы қ т ы р ы л с ы н :

«кредитор банк депозитіндегі ақша кепілі және (немесе) банктің бухгалтерлік
есебінің тиісті шоттарында көрінетін, кредитор банктегі кепіл заты болып
т а б ы л а т ы н а қ ш а ;

Standard&Poor's агенттігі тағайындаған «BBB» рейтингінен төмен емес
борыштық рейтингі немесе басқа рейтинг агенттіктерінің бірінің осыған ұқсас
деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының резидент банктеріне қатысы
бойынша бас банк болып табылатын Қазақстан Республикасының резидент емес
банктерінің кепілдіктері (кепілдемелері);»

2) тармақшаның жетінші абзацындағы «кепіл құны (нарықтық бағадан
анықталады)» деген сөздер «қамтамасыз ету құны» деген сөздермен
а у ы с т ы р ы л с ы н ;

3) тармақшаның тоғызыншы абзацындағы «кепіл құны (нарықтық бағадан
анықталады)» деген сөздер «қамтамасыз ету құны» деген сөздермен
а у ы с т ы р ы л с ы н ;

4) тармақшадағы «кепіл құны (нарықтық бағадан анықталады)» деген сөздер
«қамтамасыз ету құны» деген сөздермен а у ы с т ы р ы л с ы н ;

5) тармақшадағы «кепіл құны (нарықтық бағадан анықталады)» деген сөздер «қамтамасыз ету құны» деген сөздермен ауыстырылсын; үшінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«Төлемі аккредитивтік операциялар бойынша жүзеге асырылатын активтерді қоспағанда, қамтамасыз етуі мүлік (ақша, тауарлар, жылжымайтын мүліктер, үлестік құрылыс объектілері және өзгелер), келешекте келіп түсетін талап ету құқықтары, шаруашылық серіктестіктердің жарғылық капиталындағы қатысу үлестері түрінде болатын актив қамтамасыз етілмеген деп бағаланады. Қамтамасыз етуі банктің өзі және (немесе) банкпен ерекше қатынастармен байланысы бар тұлғалар эмиссиялаған бағалы қағаздар түрінде болатын актив те қамтамасыз етілмеген деп бағаланады.»;

төртінші бөліктегі «беру сәтіне анықталатын», «нарықтық» деген сөздер алынып тасталсын;

12-тармақтағы «мөлшері» деген сөз «негізгі борыш бойынша қалдығы» деген сөздермен ауыстырылсын;

Ереженің 3-қосымшасының 1-кестесінде:

1) тармақшасының «Жіктелетін актив бойынша кез келген төлемін өтеуді кешіктіру» атты реттік нөмірі 2-жолының үшінші бағанындағы

салымдар, (депозиттер), бағалы қағаздар және шартты міндеттемелер бойынша

«, бағалы қағаздар» деген сөздер алынып тасталсын;

Кестені толтыру бойынша ережеде:

4-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

« 4 . Е г е р :

1) заемшы (тең заемшы) оффшорлық аймақта тіркелген тұлға болып табылса;

2) заемшының (тең заемшының) дауыс беретін акцияларының немесе жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің елу және одан астам пайызы тікелей оффшорлық аймақта тіркелген тұлғаларға тәуелді болса;

3) оффшорлық аймақта тіркелген өзге тұлға заемшының (тең заемшының) шешімін шарт күшімен немесе өзге де тәсілмен анықтаса, онда осы кестенің 5-тармағы қолданылмайды.

Активті жіктеу санаты осы активті осы қосымшаның 1-кестесінде көрсетілген критерийлер бойынша бағалау нәтижелері бойынша анықталады. Актив бойынша жиналған баллдардың санына қарай оны жіктеу санаты және осы қосымшаның 2-кестесіне сәйкес қажетті провизиялар (резервтер) мөлшері белгіленеді.» ;

5 - тармақта :

екінші бөлігінде :

2) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«2) қанағаттанарлық – «тұрақты» сипаттамасына жақын осы санаттағы

заемшының (тең заемшының) қаржылық ахуалы, алайда, оның осы деңгейде ұзақ уақыт бойына ұстап тұру ықтималдылығы төмен болып табылады; кредиттеудің басынан бастап кірістер, төлем қабілеттілігі, шығындардың деңгейі борышкердің бизнес-жоспарында көзделген деңгейде тұр; динамикада ақша ағындарының елеусіз азайғаны байқалады, бұл ретте ақша ағындары борыштың негізгі бөлігін жабуға мүмкіндік береді; заемшы (тең заемшы) өзінің қаржылық ахуалын жақсартуға шаралар қабылдайды;

тауар жеткізушілерінің, қызмет көрсетулерінің және заемшы (тең заемшы) өнімдерін тұтынушылардың шоғырлануы бойынша барынша төмен тәуекелдері бар; заемшының (тең заемшының) өз міндеттемесі бойынша банкпен есеп айырысу мүмкіндігі қосымша ресурстарға қол жетімділігінің болуына байланысты күмән туғызбайды; тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде бір мерзімін ұзарту бар;»;

3) тармақша «(№ 2 картотекасы) бар;» деген сөздерден кейін «тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде» деген сөздермен толықтырылсын;

4) тармақшада :

бірінші абзац «факторлардың» деген сөзден кейін «ішінен біреуі» деген сөздермен толықтырылсын;

бесінші абзацтағы «жыл сайынғы» деген сөздер алынып тасталсын;

алтыншы абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде үш мерзімін ұзарту бар;»;

5) тармақша «кредиттік досьесі жоқ;» деген сөздерден кейін «кредиттеудің барлық мерзімі ішінде» деген сөздермен толықтырылсын;

үшінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«Кредитті жіктеу санаты кредит:

оффшорлық аймақта тіркелген заемшыға (тең заемшыға) берілсе не заемшының (тең заемшының) дауыс беретін акцияларының немесе жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің елу және одан астам пайызы тікелей оффшорлық аймақта тіркелген тұлғаларға тәуелді болса;

оффшорлық аймақта тіркелген өзге тұлға шарт күшімен немесе өзге де тәсілмен шешімін анықтайтын заемшыға (тең заемшыға) берілген жағдайда, басынан бастап «үмітсіз» деп анықталады.

2010 жылғы 1 қаңтарға дейін берілген кредиттер бойынша, осы тармақтың үшінші бөлігінің талабы 2010 жылғы 1 сәуірден бастап қолданылады.»;

мынадай мазмұндағы бесінші бөлікпен толықтырылсын:

«2010 жылғы 1 қаңтардан бастап берілуі жүзеге асырылған кредиттерге, оның ішінде 2010 жылғы 1 қаңтарға дейін мақұлданған кредиттік желілердің аясында берілген кредиттерге осы тармақтың үшінші бөлігінің талабы 2010 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылады.»;

б - т а р м а қ т а :

б і р і н ш і б ө л і г і н д е :

1) т а р м а қ ш а д а :

екінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«Қазақстан Республикасы Үкіметінің, ұлттық басқарушы холдингтің кепілдіктері (кепілдемелері);»;

бесінші абзацтағы ««BBB+» тобынан» деген сөздер ««BBB-» рейтингінен» деген сөздермен ауыстырылсын;

жетінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«кредитор банк депозитіндегі ақша кепілі және (немесе) банктің бухгалтерлік есебінің тиісті шоттарында көрінетін, кредитор банктегі кепіл заты болып табылатын ақша;»;

он екінші абзацтағы ««BBB+» тобынан» деген сөздер ««BBB-» рейтингінен» деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы он төртінші абзацпен толықтырылсын:

«Standard & Poor's агенттігі тағайындаған «BBB» рейтингінен төмен емес борыштық рейтингі немесе басқа рейтинг агенттіктерінің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының резидент банктеріне қатысы бойынша бас банк болып табылатын Қазақстан Республикасының резидент емес банктерінің кепілдіктері (кепілдемелері);»;

3) тармақшаның он үшінші абзацындағы «кепіл құны (нарықтық бағадан анықталады)» деген сөздер «қамтамасыз ету құны» деген сөздермен ауыстырылсын;

4) тармақшадағы «кепіл құны (нарықтық бағадан анықталатын)» деген сөздер «қамтамасыз ету құны» деген сөздермен ауыстырылсын;

үшінші бөліктегі «беру сәтіне анықталатын», «нарықтық» деген сөздер алыннып тасталсын;

Ереженің 4-қосымшасында:

1 - к е с т е д е г і :

«

1.	Төлем қабілеттілігі
----	---------------------

»

мынадай редакцияда жазылсын:

«

1.	Қаржылық ахуалы
----	-----------------

» ;

«

5)	60 – 90 күн	+3
----	-------------	----

»

мынадай редакцияда жазылсын:

«

5)	61 – 90 күн	+3
----	-------------	----

» ;

Кестені толтыру бойынша ережеде:

2 - тармақта:

бірінші бөлігінде:

бірінші абзацындағы «төлем қабілеттілігі» деген сөздер «қаржылық ахуалы» деген сөздермен ауыстырылсын;

1) тармақшаның екінші абзацындағы «төлем қабілеттілігін бағалау» деген сөздер «қаржылық ахуалын бағалау» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) тармақшада:

екінші абзацындағы «төлем қабілеттілігін бағалау» деген сөздер «қаржылық ахуалын бағалау» деген сөздермен ауыстырылсын;

он бірінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде бір мерзімін ұзарту бар;» ;

3) тармақшада:

екінші абзацындағы «төлем қабілеттілігін бағалау» деген сөздер «қаржылық ахуалын бағалау» деген сөздермен ауыстырылсын;

тоғызыншы абзацтағы «жыл сайынғы» деген сөздер алынып тасталсын;

оныншы абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса

алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде екі мерзімін ұзарту бар; » ;

4) тармақшада :

екінші абзацындағы «төлем қабілеттілігін бағалау» деген сөздер «қаржылық ахуалын бағалау» деген сөздермен ауыстырылсын;

оныншы абзацтағы «жыл сайынғы» деген сөздер алынып тасталсын;

он бірінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«тоқсанына бір ретке дейін (және одан астам) қоса алғанда өтеу кестесі кезінде соңғы он екі ай ішінде, әр тоқсаннан бастап жылына бір ретке дейін (қоса алғанда) өтеу кестесі кезінде соңғы жиырма төрт ай ішінде, бір жылдан бастап және одан да көп өтеу кестесі кезінде соңғы отыз алты ай ішінде үш мерзімін ұзарту бар; » ;

5) тармақшада :

екінші абзацындағы «төлем қабілеттілігін бағалау» деген сөздер «қаржылық ахуалын бағалау» деген сөздермен ауыстырылсын;

жетінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«кредиттеудің барлық мерзімі ішінде төрт және одан астам мерзімін ұзарту бар . » ;

үшінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«Отыз күнтізбелік күннен астам мерзімі өткен борыш пайда болған сайын заемшының (тең заемшының) қаржылық ахуалын бағалау жүзеге асырылады. Осы жағдайда заемшының (тең заемшының) қаржылық ахуалын бағалау бұдан кейін ай сайынғы негізде мерзімі өткен берешек толық өтелгенге дейін жүзеге асырылады . » ;

3 - тармақта :

бірінші бөлігінің 3) тармақшасының төртінші абзацындағы «кепіл құнына қатынасы кепіл құнының 90 пайызынан аспайды» деген сөздер «қамтамасыз ету құнына қатынасы қамтамасыз ету құнының 90 (тоқсан) пайызынан аспайды» деген сөздермен ауыстырылсын;

екінші бөлік алынып тасталсын;

осы қаулының қосымшасына сәйкес 5-қосымшамен толықтырылсын.

2. Осы қаулы 2012 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін осы қаулының 1-тармағының отыз жетінші және отыз сегізінші абзацтарын қоспағанда, Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелген күннен бастап он төрт күнтізбелік күн өткеннен кейін қолданысқа енгізіледі .

3. Осы қаулының 1-тармағының қырық үштен бастап сексенге дейінгі абзацтарының қолданылуы 2010 жылғы 1 қаңтардан бастап туындайтын

құқықтық қатынастарға таралады.

4. Осы қаулының 1-тармағының отыз үштен бастап отыз алтыға дейінгі абзацтарының қолданылуы 2012 жылғы 1 қаңтарға дейін таралады.

5. Банктерді қадағалау департаменті (М.С. Бөбеев):

1) Заң департаментімен (Н.В. Сәрсенова) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткізу шараларын қолға алсын;

2) осы қаулы Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелген күннен бастап он күндік мерзімде оны Агенттіктің мүдделі бөлімшелеріне, «Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы» заңды тұлғалар бірлестігіне мәлімет үшін жеткізсін.

6. Агенттік Төрайымының қызметі (А.Ә. Кенже) осы қаулыны Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау шараларын қолға алсын.

7. Осы қаулының орындалуын бақылау Агенттік Төрайымының орынбасары Қ.Б. Қожахметовке жүктелсін.

Төрайым

Е. Бахмутова

« К Е Л І С І Л Д І »

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Ұ л т т ы қ Б а н к і

Г . А . М а р ч е н к о

24 желтоқсан 2009 жыл

« К Е Л І С І Л Д І »

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Қ а р ж ы м и н и с т р л і г і

Б . Б . Ж ә м і ш е в

26 қаңтар 2010 жыл

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Қ а р ж ы н а р ы ғ ы н ж ә н е қ а р ж ы

ұ й ы м д а р ы н р е т т е у м е н

қ а д а ғ а л а у а г е н т т і г і

Б а с қ а р м а с ы н ы ң

2 0 0 9 ж ы л ғ ы 3 0 қ а р а ш а д а ғы

№ 240 қаулысына қосымша

«Активтерді, шартты міндеттемелерді

жіктеу және оларға қарсы провизиялар

(резервтер) құру ережесіне 5-қосымша

Бағалы қағаздардың құнсыздануын (құнының азаюын) тану критерийлері

1-кесте

	Критерий атауы	Баллдар саны
1	Қаржылық ахуалы:	
1.1	Тұрақты	+0
1.2	Қанағаттанарлық	+2
1.3	Тұрақсыз	+3
1.4	Өте нашар	+5
2	Кез келген төлемнің өтеу мерзімін өткізіп алу:	
2.1	Мерзімі өткендердің болмауы	-1
2.2	7 күнтізбелік күнге дейін мерзімі өткен	+1
2.3	8 күннен 15 күнтізбелік күнге дейін мерзімі өткен	+2
2.4	16 күннен 30 күнтізбелік күнге дейін мерзімі өткен	+3
2.5	30 күнтізбелік күннен артық	+4
3	Мыналардың болуы:	
3.1	Қазақстан Республикасы мемлекетінің (негізгі борыш пен сыйақының 100 пайыз кепілдігі кезінде) кепілдігі	-4
3.2	Қазақстан Республикасы мемлекетінің (негізгі борыш пен сыйақының 100 пайыздан кем кепілдігі кезінде) кепілдігі	(Балл сомасы «- 4» кепілдік мөлшеріне тепе-тең есептеледі)
3.3	Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша «А-»-тен төмен емес рейтингі немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар шет мемлекеттің кепілдігі	-3
3.4	Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша «BB-»-тен төмен емес рейтингі немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банкінің кепілдігі	-1
3.5	Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша «BBB-»-тен төмен емес рейтингі немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар шетел эмитентінің кепілдігі.	-1
3.6	Кепілдіксіз	+0
4	Белсенді нарықтың болуы:	
4.1	Белсенді нарық	+0
4.2	Белсенді емес нарық	+2
5.	Эмитент рейтингінің болуы:	
5.1	Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша «BB+»-тен «B+»-ке дейінгі немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар	+1
5.2	Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша «B+»-тен төмен немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар не рейтингі жоқ	+2

6	Қор биржасының ресми тізіміндегі «акциялар» секторының бірінші (ең жоғарғы) санатына енгізілген эмитенттердің акциялары	-1
6.1	Қор биржасының ресми тізіміндегі «акциялар» секторының екінші (ең жоғарғы) санатына енгізілген эмитенттердің акциялары	0
7	Бағалы қағаздар рейтингінің болуы	0
7.1	Шетел эмитенттерінің:	
7.1.1	Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша «BB+»-тен «B+»-ке дейінгі немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар	+1
7.1.2	Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша «B+»-тен төмен немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар не рейтингі жоқ	+2
7.2	Қазақстан Республикасының эмитенттері	
7.2.1	Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша «B+»-тен «ССС»-ға дейінгі немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар	+1
7.2.2	Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша «ССС»-дан төмен немесе басқа да рейтинг агенттіктерінің ішіндегі біреуінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар не рейтингі жоқ	+2
8	Өзге критерийлер:	
8.1	Дефолт, делистинг	+3
8.2	Бағалы қағаздардың орналастырылуын тоқтата тұру (орналастыруды тоқтата тұру туралы уәкілетті органның шешімі)	+3
8.3	Ақпараттың жоқ болуы	+10

Кестені толтыру бойынша ереже:

Рейтингтік баға мен листинг санаты болған жағдайда акциялардың құнсыздануы үшін аталған критерийлерді қолданған кезде рейтингтік баға есепке алынады.

Бағалы қағаздар эмитенті банкрот болған жағдайда сол бағалы қағаздар бір уақытта нольге теңестіріледі.

2-кесте

Бағалы қағаздардың жіктелген санатын анықтауға арналған баллдар саны	Бағалы қағаздардың жіктелген санаты	Провизиялар (кері түзету) мөлшері
0-1	Стандартты	
	Күмәнді:	
2-4	1-ші санаттағы	15 пайыз - төлемдерді уақтылы және толық төлеген кезде
2-4	2-ші санаттағы	30 пайыз - төлемді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде
5-7	3-ші санаттағы	45 пайыз - төлемдерді уақтылы және толық төлеген кезде
5-7	4-ші санаттағы	60 пайыз - төлемді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде
8-10	5-ші санаттағы	75 пайыз - барлық жағдайда

"

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК